Cena pojedyńczego egzemplarza 15 groszy

Dzisiejszy numer zawiera 6 stron.

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO-KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 1,20 zł z odnoszeniem przez pocztę 20 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent nie ma prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada. Redakcja i administracja: ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,252. — Redaktor przyjmuje od 10—12.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków, budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 łam.) 10 gr, za reklamy na str. 4-łam. w wiadomościach potocznych 30 gr na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski" wychodzi trzy razy tygodn. i to: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Dla wszelkich spraw spornych właściwy jest Sąd w Wąbrzeźnie. Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Nr. 143 | Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, czwartek 8 grudnia 1932 roku | Rok XII

Trocki w Antwerpji

ANTWERPJA. Wczoraj wieczorem przybył tu drogą morską Trocki. — Władze wydały bardzo surowe zarządzenia, nie pozwalające nikomu zbliżyć się do okrętu, na którym znajdował się Trocki. Otoczeniu Trockiego zabroniono wysiadać na brzeg. Trocki odjechał wczoraj do Dunkierki.

—:O:—

Fiasko akcji osadniczej w Prusach Wschodnich

KRÓLEWIEC. Na łamach prasy wschodnio - pruskiej pojawiają się coraz częściej artykuły na temat niepowodzenia akcji osadniczej na tutejszym terenie. Ostatnio ukazał się w tej sprawie artykuł inż. Taalmanna w „Tilsiter Allg. Ztg." Autor dochodzi do konkluzji, że nawet w razie całkowitego rozparcelowania wielkiej własności w Prusach Wschodnich, można powiększyć zaludnienie tej prowincji zaledwie o 168 tys. osób.

—:o:—

Tragiczny powrót

TALLIN. Eskadrę złożoną z trzech estońskich wodnopłatowców wojskowych w powrotnej drodze z raidu do Helsingforsu spotkała katastrofa, w której zginął dowódca eskadry mjr. G. Matwej. Z powodu mgły pilot zmylił właściwy kierunek i zginął podczas nieudanej próby.

Na tymże samolocie w drodze do Helsingforsu znajdował się nacz. sztabu gen. Estonji gen. Torvand, który udawał się z rewizytą do naczelnika sztabu generalnego Finlandji.

—:o:—

Pożar na statku

NEAPOL. Na pokładzie statku „Ugo Bassi" z niewiadomych przyczyn wybuchł pożar, rozszerzając się szybko przy sprzyjającym wietrze.

Przy użyciu specjalnych statków-pomp, straż ogniowa portu neapolitańskiego zdołała ugasić całkowicie płomienie. Straty wynoszą kilkanaście tysięcy litrów.

—o—

Trzęsienie ziemi

RIMINI. W sobotę na całem pobrzeżu morskiem dzielnicy Romagna zarejestrowano silne trzęsienie ziemi o charakterze bradysejsmicznym natury lokalnej. W Rimini wstrząsy trwały około 4 sekund, powtarzające się w kilkusekundowych odstępach czasu. Natomiast w Riccione wstrząsy były silniejsze i trwały bez przerwy jeden po drugim. Na szczęście trzęsienie ziemi nie wyrządziło wydatniejszych szkód.

Fortyfikacje „Trójkąta Heilsberskiego budowane są w szybkiem tempie

KRÓLEWIEC. Prace nad fortyfikacją „Trójkąta Heilsberskiego" są prowadzone w przyspieszonem tempie. Wedle doniesień prasy, zużyto w kilku ostatnich miesiącach 7000 wagonów cementu. Przy pracach zajętych jest stale około 3 tysięcy robotników. Większość robót wykonywana jest przez ochotnicze kadry pracy, złożone przeważnie ze studentów. Osoby, zajęte przy budowie fortyfikacji, składają przysięgę, że nie zdradzą tajemnic wojskowych. Kierownictwo rozbudowy „Trójkąta Heilsberskiego" zatrudnia jedynie osoby, do których posiada całkowite zaufanie.

Okrucieństwo władz sowieckich

wobec robotników

Londyński „Times" donosi o nieludzkim, nie mającym wprost precedensu dekrecie, wydanym świeżo przez rząd moskiewski. Dotyczy on wszystkich okręgów przemysłowych i karze odebraniem kart na chleb i kart żywnościowych za wszelką nieusprawiedliwioną, nawet **jednodniową nieobecność w fabryce.** Pozatem ten barbarzyński dekret nakazuje wyrzucenie z mieszkań wszystkich robotników, oskarżonych o to przestępstwo „bez względu na porę, temperaturę, zaopatrzenie i środki transportowe".

Oficjalny organ partji komunistycznej „Prawda" zaznacza, że „żadna fabryka ani żadne przedsiębiorstwo nie może **przed upływem sześciu miesięcy przyjąć robotników, którzy zostali w ten sposób wydaleni".**

„Prawda" sowiecka donosi, że rozporządzenie to już zaczęto stosować w okręgu moskiewskim oraz w Donieckiem zagłębiu węglowem i że w ostatnich dniach wyrzucono i pozbawiono kart żywnościowych kilkaset osób.

Niektórzy kierownicy fabryk sowieckich, litując się nad nieszczęśliwymi, starają się ich zatrzymać, ale „Prawda" oświadcza, że „wszelki mdły liberalizm" pociągnie za sobą surowe kary na tych, którym będzie udowodniony, ponieważ „tylko żelazna surowość może uratować przemysł przed nieładem, jaki wywołują robotnicy, rzucający fabryki, by szukać pracy w innych miejscowościach, gdzie mają nadzieję znaleźć więcej żywności i lepsze mieszkanie".

Pismo „Trud", organ syndykatów sowieckich, zawiadamia, że tym związkom nie wolno pod żadnym pozorem występować w obronie wydalonych robotników. (Kap.)

Wskutek burz wylały rzeki

SZKODY OLBRZYMIE.

FLORENCJA. Na skutek gwałtownych burz, wszystkie strumienie i rzeki Toskańskie od Arezzo aż po Livorno wystąpiły z brzegów, zalewające olbrzymie połacie równiny Toskańskiej i zagrażają w kilku miejscowościach, jak pod Cortona i Livorno, zabudowaniom wieśniaczym.

Władze prowincjonalne i wojskowe zmobilizowały doraźną pomoc zmotoryzowaną, którą przerzuca się z miejsca na miejsce.

Na szczęście dotychczas niema ofiar w ludziach, natomiast zewsząd sygnalizują straty w dobytku, dochodzące do znacznych sum. Pod Livorno rzeczki Rio Maggiore i Ardenza zalały domy mieszkalne aż do wysokości półtora metra.

Lot tajemniczej eskadry samolotów

WIEDEŃ. Dzienniki wiedeńskie donoszą z Grazu: Nad Grazem **na wysokości 2000 m. przeleciała eskadra, złożona z 6 samolotów, odbywających drogę ze wschodu na zachód. Władze przypuszczają, że były to samoloty wojskowe,** pewnego mocarstwa. — Dzienniki wiedeńskie stwierdzają, że zaszedł tu fakt złamania zasady neutralności. Dochodzenia w sprawie przynależności tych samolotów wdrożono.

—o—

Przeciwko zachłanności Niemiec

GDYNIA. W sali kinoteatru „Morskie Oko" odbyło się uroczyste rozdanie nagród strzeleckich w związku z zawodami strzeleckiemi organizacyj b. wojskowych. Uroczystość ta przerodziła się w spontaniczną manifestację tłumnie zebranych mieszkańców Gdyni przeciwko ostatniej mowie b. ministra Spr. Zagr. Rzeszy Curtiusa, wygłoszonej w Nowym Yorku w T-wie Ligi Wychowania Politycznego Młodzieży.

Przewodniczący uroczystości prezes Federacji Związków b. Obrońców Ojczyzny dyr. Berger odczytał tekst depeszy P. A. T. o przemówieniu ministra Curtiusa, poczem wygłosił płomienne protestacyjne przemówienie przeciwko fałszom o Pomorzu, głoszonym przez propagandę niemiecką. **Gdynia, która jest dowodem tężyzny ducha polskiego, pracy polskiej, a zarazem świadectwem pokojowości Polskiej, pierwsza wobec antypolskich wystąpień b. ministra Curtiusa podnosi wobec całego świata kategoryczny protest przeciwko odradzającemu się militaryzmowi i zaborczości Niemiec oraz przeciwko kłamliwej propagandzie niemieckiej. Pomorze było zawsze, jest i będzie polskie.**

—o—

Śmiały czyn lotnika

Durban. Pewien lotnik wyskoczył ze spadochronem z aeroplanu znajdującego się na wysokości 17,300 stóp. Amator silnych wrażeń odbył przelot, który trwał 20 minut zupełnie pomyślnie i wylądował między dwoma drzewami. W czasie przelotu palił papierosy i jadł biszkopty, jak opowiada „aby utrzymać się w pogodnym nastroju.

—o—

Przytrzymanie bandyty

Kraków. W związku z napadem, dokonanym onegdaj na wóz pocztowy między Sułkowicami a Izdebnikiem powiat wadowicki, w czasie którego zamordowany został pocztyljon Świątłoń i zrabowana kwota 4000 złotych Organy policji państwowej w pościgu za sprawcami napadu zaaresztowały Marjana Berneckiego, ślusarza, zamieszkałego w Krakowie. Bernecki w czasie przesłuchiwania przyznał się do dokonania morderstwa i wskazał miejsce, gdzie ukrył skradzione pieniądze. Bernecki w najbliższym czasie stanie przed sądem doraźnym.

Zatrzymanie pociągu

LWÓW. Na linji kolejowej Lwów-Przemyśl zatrzymany został pociąg pospieszny z Warszawy przez wybuch spłonki, rzuconej przez nieznanych osobników. Pociąg po paru minutowym postoju ruszył w dalszą drogę.

KONCERT PADEREWSKIEGO W WENECJI.

Wenecja. (Pat.) W teatrze La Fenice odbył się koncert Ignacego Paderewskiego. Sala była wypełniona publicznością, wśród której byli obecni księstwo Aosta oraz przedstawiciele miejscowych władz politycznych i administracyjnych. Wielki pianista polski wykonał kilka utworów ponad program i był długo i gorąco oklaskiwany.

—o—

PRZYJAŹŃ CZESKO - POLSKA DENERWUJE NIEMCÓW.

Morawska Ostrawa. (Pat.) Postępy, jakie w ostatnim czasie czyni sprawa zbliżenia czesko - polskiego zaczyna niepokoić niemców czecho - słowackich. Prasa „Boersen - Courier" stara się dowieść, że Czechosłowacja nie ma interesu w nawiązywaniu przyjacielskich stosunków z Polską z przyczyn politycznych. Czechosłowacja nie powinna się bowiem angażować zdaniem pisma w spór Polski z Niemcami.

—:o:—

POSIEDZENIE RADY MINISTRÓW.

Warszawa. (Pat.) W dniu 2 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. premjera Prystora posiedz. Rady Ministrów. Na posiedzeniu tem Rada Ministrów załatwiła szereg spraw bieżących m. innemi uchwaliła projekt ustawy o kierowaniu robotami budowlanemi i sporządzaniu projektów tych robót na obszarze miasta Gdyni oraz nowelę do ustawy o służbie marynarza.

—o—

ODKRYCIE KSIĄG Z XVIII STULECIA

Słonim. (Pat.) Podczas badania starego sklepienia kościoła parafjalnego św. Andrzeja na Zamościu przez konserwatora dr. Lorentza, architekta powiatowego Brauna i księdza dziekana Świrkowskiego, odnaleziono na poddaszu kościoła większą ilość starych ksiąg. Są to wydawnictwa o treści religijnej z XVIII stulecia. Księgi, jak oświadczył ks. dziekan, mają być złożone w muzeum słonimskiem Polskiego Tow. Krajoznawczego.

—o—

STULETNI STARZEC, MAJĄCY 80 DZIECI ZMARŁ.

Bloomfontain. Zmarł tu stuletni krajowiec chory na trąd. Pozostawił on kilka żon i przeszło 80 dzieci, z których niektóre zdradzają objawy trądu.

—o—

STOLICA POMORZA NA ZNACZKACH POCZTOWYCH.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów wypuszcza niebawem specjalne znaczki pocztowe z okazji 700-lecia założenia m. Torunia. Znaczki te będą wydrukowane jedynie w odcinkach po 60 groszy i w ciągu 2-ch tygodni znajdą się w sprzedaży. Będą to znaczki zwykłego formatu, o bardzo starannem i artystycznem wykonaniu.

Niezależnie od tego czynione są przygotowania do wydania specjalnej edycji znaczków pocztowych lotniczych z podobiznami śp. Żwirki i Wigury. — Pozatem zarząd pocztowy uczci pamięć Wita Stwosza specjalnym znaczkiem pocztowym. Znaczki lotnicze oraz znaczki ku upamiętnieniu Wita Stwosza będą wypuszczone dopiero w marcu roku przyszłego.

—:o:—

ZAMORDOWANIE POCZTYLJONA.

KRAKÓW. Dnia 2. XII. rano w powiecie wadowickim zamordowano pocztyljona przewożącego pocztę ze Sułkowic do Kalwarji. Nieznani sprawcy zrabowali 40 tysiące złotych.

„Głos Pogranicza i Kaszub"

Nowe pismo polskie w Niemczech.

Opole. (Pat.) Pogranicze niemieckie (Ziemia Złotowska, Poznańskie i Kaszubskie), które dotychczas posiadało tylko polski tygodnik w formie dodatku do „Gazety Olsztyńskiej" otrzyma z dn. 1 stycznia 1933 r. swój własny dziennik. Wydawać go będzie pod nazwą „Głos Pogranicza i Kaszub" wydawnictwo „Nowiny" w Opolu. Nowe pismo znajdować się będzie pod redakcją p. Łangowskiego, naczelnego redaktora „Nowin" i „Nowin Codziennych". Na pograniczu w Złotowie powstaje filja redakcji opolskiej. —

Należy zaznaczyć, że równolegle z rozwojem organizacyj polskich na pograniczu rozwijało się, choć powoli, także polskie czytelnictwo. Organizacje te nabrały tam obecnie takiej sprężystości, że mocno daje się tu odczuć brak własnej gazety. To też zapowiedź wydawania „Głosu Pogranicza i Kaszub" ludność polska tych terenów wita z zadowoleniem i radością.

Powyższy fakt jest objawem doniosłej reorganizacji prasy polskiej w Niemczech. Obecnie bowiem w Herne, w Westfalji, wychodzą dwa pisma dla wychodźtwa polskiego: „Dziennik Berliński" dla środkowych i „Naród" dla zachodnich Niemiec. Wydawnictwo „Nowiny" w Opolu, obejmujące Śląsk niemiecki, niebawem rozszerzy swój zasięg wzdłuż całego pogranicza aż do Kaszub bytowskich. „Gazeta Olsztyńska" obsługiwać będzie wyłącznie Prusy Wschodnie.

Pomnik hańby niemieckiej

Miasto Dinant domaga się sprawiedliwości

BRUKSELA. Miasto Dinant, które postanowiło wybudować **„pomnik hańby niemieckiej" z powodu okrucieństw, popełnionych przez żołnierzy niemieckich** w tem mieście w czasie wojny, wydało teraz pamiątkowy medal, którego sprzedaż ma dostarczyć pieniędzy na pierwsze prace, związane z budową pomnika.

Jedna strona tego medalu, wykonanego przez znanego rzeźbiarza Pierre de Soeta, przedstawia rękę dinantczyka, składającego przysięgę w dniu zawieszenia broni, druga zaś — miasto na tle krzyży, domagające się sprawiedliwości dla 674 cywilnych mieszkańców, rozstrzelanych przez Niemców.

GDY OJCIEC JEST ZBOCZEŃCEM......

Tragedja młodego dziewczęcia

Nałóg pijaństwa sprowadził 41 let. Pawła Eckierta, zamieszkałego w Warszawie, murarza **na drogę zbrodni, której dopuścił się względem własnej swej 14-letniej córki, Emmy.**

Po śmierci żony Eckiert popadł w nałóg pijaństwa, staczając się na dno upadku moralnego. Doszło do tego, że nie zawahał się **pod groźbą śmierci zbeszcześcić nieletnią swą córkę z którą w ciągu lat czterech pod straszliwym terorem utrzymywał kazirodczy stosunek.**

Gdy dziewczyna dorosła i zrozumiała tragizm sytuacji postanowiła za wszelką cenę położyć kres swej hańbie. Zameldowała o wszystkiem prokuratorowi, który potwornego ojca pociągnął do odpowiedzialności z art. 203 k. k.

Sprawa odbyła się przy drzwiach zamkniętych. Potworny ojciec, który kategorycznie wypierał się winy, **został skazany na 4 lata więzienia.**

—o—

Uczniowie rzemieślnicy a świadectwa przemysłowe

POZNAŃ. Wobec rozpoczynającego się okresu wykupu świadectw przemysłowych na rok 1933, w kołach rzemieślniczych aktualną stała się rozprawa czy do liczby pracowników, od której w pewnej mierze zależy wysokość opłat za świadectwa przemysłowe, należy także zaliczać i uczniów.

Koła rzemieślnicze, opierając się na wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1931 r. (II/K. 650/31), który to wyrok nie zalicza uczniów do pracowników w zrozumieniu ustawy o podatku przemysłowym, stoją na stanowisku, iż zasada ta powinna obowiązywać i obecnie przy wykupie świadectw przemysłowych. Natomiast niewiadomem jest czy urzędy skarbowe staną na tem stanowisku.

W związku z tem poznańska Izba rzemieślnicza na zapytanie organizacyj rzemieślniczych odpowiedziała, iż jej zdaniem wskazane jest, ażeby rzemieślnicy przy wykupie świadectw przemysłowych stosowali się do zasad wspomnianego wyroku, jednakże będą musieli być przygotowani na to, że urzędy skarbowe rozpoczną kroki przeciwko tym rzemieślnikom i ewtl. wytoczą im sprawy karne.

Poznańska Izba Rzemieślnicza wypowiada jednak zdanie, iż należy się jednak liczyć, że sądy podzielą stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy.

—o—

Pomorze

— **Toruń.** (Samobójstwo z powodu zawodu miłosnego). 24 letni Władysław Sawicki z Chełmży przeciął sobie żyły u rąk w celach samobójczych. Powodem tego rozpaczliwego kroku był zawód miłosny.

— **Grudziądz.** (Za dzieciobójstwo). 25-letnia Herta Brudza z Nowego Dobia porzucona przez męża, zgodziła się za służącą aby móc wychować 2 dzieci. W roku znowu Brucka powiła bliźnięta, z których jedno zmarło a drugie zabiła. Sąd skazał Brucką na 2 lata zawieszając karę na lat 5.

Poznańskie

— **Poznań.** (Skazanie ohydnego mordercy). Sąd okręgowy skazał Jana Byczyka z Lwówka, oskarżonego oukrywanie się przed służbą wojskową, oraz za zamordowanie w celach rabunkowych Weronikę Felstan w Gdańsku, której skradł 100 guldenów na karę 15 lat i 6 miesięcy więzienia. Byczyk potrzebował pieniądze na zaręczyny.

— **Siedluchy,** pow. Mogilno. (Zabiła swe dziecko). Onegdaj wykopano w ogrodzie pewnego rolnika zwłoki noworodka.

Okazało się, że 17letnia Elza Wingut obawiając się hańby z powodu porodzenia nieślubnego dziecka zabiła je i ukryła je w ziemi.

— **Żerków.** (Za więzienie syna). Sąd Grodzki w Jarocinie skazał małżonków Andrzejaków po 14 dni więzienia za więzienie 7-letniego syna w chlewie.

Śląsk

— **Rybnik.** (Zabójstwo na tle erotycznem). Na drodze między Moszczenicą a Krzyszowem znaleziono zwłoki 15-letniej Elżbiety Salamonównej ze Skrzyszowa. Zabójstwa dokonał 21-letni Wojciech Kranz z Gogołowa, który zbiegł w niewiadomym kierunku.

— **Katowice.** (Samobójstwo zakochanej). Wystrzałem z rewolweru w prawą skroń pozbawiła się życia 18-letnia Władysława Konówałłówna z Lublińca. Przyczyną samobójstwa był zawód miłosny.

— **Sosnowiec.** (Samobójstwo nad wykopanym grobem). Onegdaj w nocy popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru 25-letni Antoni Surowiec na cmentarzu tuż nad wykopanym świeżo grobem.

Z różnych stron

— **Warszawa.** (Dzień samobójstw). W ostatnim dniu zanotowano sześć samobójstw w stolicy.

— **Warszawa.** (Testament dziwaka). W kancelarji pewnego notarjusza sporządzono dziwaczny testament. Autor testamentu rozporządził, ażeby do trumny włożono mu aparat radjowy ze słuchawkami, 3 kg. tytoniu i 3 fajki, oraz Yo - Yo z jedwabnym sznureczkiem.

— **Lida.** (Za morderstwo matki). Sąd okręgowy skazał na 10 lat ciężkiego więzienia mieszkańca Krażyna Apanazego Karziuka, za zabójstwo 62 letniej matki i jej kochanka.

— **Lwów.** (Samobójstwo nauczycielki) Zredukowana nauczycielka 26 letnia Janina Grabiszówna, popełniła samobójstwo przez wypicie większej ilości kropli walerjanowych.

— **Chełm.** (Nowy zakład). Przed kilku dniami otworzony został zakład dla umysłowo chorych, który pomieścić może 400 pacjentów.

— **Lwów.** (Samobójstwo wdowy). Antonina Dobromirska 67-letnia wdowa po dozorcy więziennym zamieszkała u swego syna we Lwowie, w przystępie rozstroju nerwowego popełniła samobójstwo. Odurzywszy się alkoholem wylała na siebie bańkę z oliwą, poczem zapaliła. Po 2-godzinnych męczarniach Dobromilska zmarła wśród palącej się oliwy. Przybyli sąsiedzi zastali napół zwęglone zwłoki.

— **Włocławek.** (Zabił brata). We wsi Duża Wola, Bolesław Rakosiewicz zastrzelił brata swego Stanisława. Powodem bratobójstwa były niesnaski rodzinne.

Skróty

GDAŃSK. Bilon niklowy gdański wartości 5 do 10 fenigów będzie wymieniany na nowy typ monet jedynie do 31 bm.

*** HAWRE. Wybuchł strajk tragarzy okrętowych w porcie tutejszym z powodu zamierzonej zniżki płac. Narazie strajk uchwalono na 24 godziny.**

*** HAMBURG. Olbrzymi pożar jakiego Lubeka nie widziała od lat, zniszczył położone tuż nad kanałem Łaba-Trewe tartaki i fabrykę skrzyń firmy Krickhun wraz ze składami. —**

*** KRÓLEWIEC. Organ ludności mazurskiej „Mazur" uskarża się na postępowanie władz w akcji osadniczej. Na Mazury sprowadza się osadników z Niemiec, a ludność miejscowa (mazurska) zmuszona jest emigrować.**

*** KRÓLEWIEC. W Królewcu i Olsztynie odbyły się demonstracje „głodowe", zorganizowane przez komunistów.**

JEDNOZŁOTÓWKI SREBRNE WYCHODZĄ Z OBIEGU.

Warszawa. 3. 12. Srebrne jednozłotówki starego typu przyjmowane będą jako obiegowy pieniądz płatniczy tylko do końca grudnia br., poczem wymieniać je będą tylko kasy Banku Polskiego i kasy skarbowe.

—:o:—

BANK W SIENNIKU.

Sto tysięcy złotych łupem bandytów.

Z Cisnej donoszą: Do mieszkania Józefa Ratlera w Cisnej zakradło się 3 uzbrojonych bandytów, którzy zrabowali **5000 dolarów, 5000 złotych i różne przedmioty.**

Ratler przechowywał pieniądze w **sienniku,** chociaż krewni znajomi doradzali mu, aby **pieniądze ulokował w banku.**

Szkodę oblicza Ratler na **100.000** złotych.

Za sprawcami napadu zarządzono pościg, który chwilowo nie dał rezultatu.

—:o:—

PREMJERA FILMU Z KIEPURĄ W OBECNOŚCI BELGIJSKIEJ PARY KRÓLEWSKIEJ.

Bruksela, (Pat.) W Brukseli odbyła się premjera filmu z Janem Kiepurą p. z. „Pieśń nocy". Sala największego kinoteatru w Brukseli „Agory" przepełniona była po brzegi wytworną publicznością. Na przedstawienie przybyli: król, królowa, następca tronu ks. Brabandji z małżonką ks. de Ligne, poseł R. P. Jackowski, premjer de Broqueville i inni członkowie rządu.

—:o:—

NOWY MATERJAŁ WYBUCHOWY.

Paryż. Wojskowe fabryki prochu w Hiszpanji przystąpiły do wypróbowania wynalazku nowego materjału wybuchowego, zdolnego do przebicia stref o niskiem ciśnieniu atmosferycznem bez utraty siły wybuchowej. Doświadczenia dały wyniki pozytywne. W ten sposób główna trudność w kwestji ostrzeliwania samolotów na wielkich wysokościach była by pokonana. Wynalazcą jest dyrektor laboratorjum wojskowego pułkownik artylerji Juan Moreno Luque.

— **Chorzów.** (Zakochani rzucili się pod pociąg). Między Bytkowem a Chorzowem rzucili się pod pociąg, 18 letni Gerhard Zaleski i 16 letnia Czesława Trzecka ponosząc śmierć na miejscu. Powodem samobójstwa było to, że młodzi nie mogli się pobrać. Trzecka była w siódmym miesiącu ciąży.

Ze sportu

NIEMCY PRZEGRYWAJĄ Z HOLANDJĄ.

Düsseldorf, (Pat). Rozegrany wobec 50 tysięcy widzów międzynarodowy mecz piłkarski Niemcy-Holandja zakończył się niespodziewanem zwycięstwem drużyny holenderskiej w stosunku 2:0 (2:0).

PROGRAM RADJOWY

Czwartek, dnia 8. 12. 32.

12.15 Poranek Symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej, 14.00 Słuchowisko prawnicze w opracowaniu Mec. Z. Nadratowskiego 14.20 „Kryzysowa kolęda na wsi", 15.00 Dalszy ciąg koncertu, 16.00 Program dla młodzieży, a) „Gdzie się podziały wszystkie owady" — b) Feljeton „Po mądrość ludzi białych" — 16.25 Płyty, 16.45 „Przed klatką tygrysa" — 17.00 Koncert kameralny z płyt gramofonowych" — 18.00 Muzyka lekka z rest.. „Cristal" 19.25 Słuchowisko p. t. „Serce matki", 20.00 Muzyka lekka, 21.20 Wiadomości sportowe, 21.30 Recital Marji Freund, 22.00 Muzyka taneczna z Katowic, 23.00 Muzyka taneczna z kawiarni Gastronomja.

Podatki płatne w grudniu

Ministerstwo Skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w miesiącu grudniu br. płatne są następujące podatki. 1) do 15 grudnia br. — państwowy podatek przemysłowy od obrotu osiągniętego w miesiącu listopadzie br. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorji i przedsiębiorstwa przemysłowe od I do V kategorji, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze — w tymże samym terminie uiszczają producenci żarówek elektrycznych opłatę od żarówek elektrycznych w wysokości 20 gr. od żarówki sprzedanej na rynku wewnętrznym w miesiącu listopadzie br. 2) do dnia 31 grudnia br. opłaty od schowków (safesów), pobrane przez przedsiębiorstwa dające w najem schówki w miesiącu listopadzie br. 3) do 15 grudnia br. — zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw w wysokości kwot wymienionych w doręczonych nakazach płatniczych. 4) w ciągu grudnia br. — nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1933, 5) podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w terminie do dni 7 po dokonaniu potrącenia podatku, 6) do 15 grudnia br. — zaliczka miesięczna na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu, osiągniętego przez notarjuszy (rejentów) pisarzy hipotecznych i komorników w miesiącu listopadzie br. 7) do 5 grudnia br. — 1 proc. 4 część różnicy w podatku dochodowym od uposażeń służbowych, wynikającej z komulacji uposażeń, otrzymanych w ciągu poprzedniego roku od różnych służbodawców, 8) do 5 grudnia br. — podatek od energji elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energji elektrycznej w czasie od 16 do 30 listopada br. do 20 grudnia br. — tenże podatek, pobrany przez sprzedawcę energji elektrycznej w ciągu pierwszych 15-tu dni grudnia br. Nadto płatne są w grudniu br. zaległości odroczone na raty z terminem płatności w grudniu br., tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu.

—:o:—

Komornik urzędnikiem państwowym

Warszawa. W Dzienniku Ustaw ukazało się rozporządzenie ministra Sprawiedliwości, normujące przepisy o komornikach.

W myśl tego rozporządzenia komornik jest urzędnikiem państwowym. Do komorników stosuje się ustawę z dnia 17 lutego 1922 roku o państwowej służbie cywilnej i inne przepisy, dotyczące urzędników państwowych. Kandydaci na stanowiska komorników powinni odbyć praktykę u komornika i złożyć egzamin specjalny.

Komornika mianuje prezes sądu apelacyjnego. Komornik otrzymuje ze skarbu państwa uposażenie, określone w ustawie o uposażeniu urzędników państwowych. Na pokrycie kosztów utrzymania biura komornik zatrzymuje dla siebie 40 proc. pobieranych z czynności opłat.

Władzą służbową komornika jest kierownik sądu grodzkiego przy którym on urzęduje.

Komornicy sądowi czynni obecnie w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie pełnią nadal swe czynności, jednak muszą być mianowani według nowych przepisów. Nominacje te będą dokonane do dnia 31 marca 1933 roku. Komornicy w okręgach sądów apelacyjnych w Poznaniu i w Toruniu oraz okręgu sądu okręgowego w Katowicach pełnią nadal swe czynności, przyczem od dnia 1 stycznia 1933 r. służy im prawo pobierania części opłat.

PRZEPOWIEDNIE NA ROK 1933.

Co się dziać będzie w świecie a co w Polsce

W Anglji mówią o zamieszkach, jakie mają nastąpić w Polsce we wrześniu.

Od kilku wieków co roku w listopadzie wychodzi w Anglji almanach „Old Moores", będący odpowiednikiem naszych kalendarzy. Nakład jego idzie w miljony egzemplarzy.

Cóż nam „Old Moores" przepowiada na rok 1933? Jak zwykle zamieszki, rozruchy, nieszczęścia, epidemje... słowem więcej złych niż dobrych i pocieszających wieści.

W styczniu wybuchnie w Hiszpanji nowa rewolucja: w lutym angielskiej rodziny królewskiej ciężko zachoruje, z Niemiec przyjdą złe wieści i giełda spadnie, w marcu wydarzy się szczególnie straszne zderzenie samolotów i pociągnie za sobą fatalne skutki. Tego samego miesiąca nastąpi odkrycie złóż nafty w Anglji i będziemy świadkami prawdziwej rewolucji w lotnictwie i przemyśle samochodowym. W maju wybuchnie w Anglji epidemja ospy. W czerwcu będą miały miejsce zamieszki polityczne w Paryżu i w Wiedniu, podczas gdy Mussoliniego spotkają poważne niepowodzenia. W lipcu czeka nas rewolta w Chinach i śmierć jednego z monarchów. W sierpniu — poprawa na giełdach świata. **We wrześniu zamieszki w Polsce,** rozruchy bezrobotnych w Stanach Zjednoczonych, śmierć sławnego pisarza i przesilenie w Chinach, po którem nastąpi bardzo niebezpieczne naprężenie między dwoma mocarstwami europejskiemi. W grudniu nie wydarzy się nic godnego uwagi.

Nowa głodówka Gandhiego

Protest przeciw zarządzeniu straży więziennej.

Londyn. Gandhi ogłosił wwięzieniu nową głodówkę. Powodem tej głodówki był strajk głodowy przyjaciela Gandhiego, prof. Patwardana, który również jest więźniem. Profesor hinduski, który należy do kasty braminów czyścił ulice więzienne. Dyrekcja więzienna zakazała profesorowi hinduskiemu tej czynności oświadczając, iż tego rodzaju roboty mogą spełniać tylko parjasi. Profesor ogłosił strajk głodowy, uważając, iż rozporządzenie dyrekcji więzienia sprzeciwia się polityce wyrównania różnic między parjasami i wyższemi kastami Indyj. Gandhi na znak solidarności rozpoczął głodówkę. Dyrekcja więzienia przyrzekła cofnąć zakaz czyszczenia ulic, wobec czego Gandhi warunkowo przerwał strajk głodowy na trzy dni.

—:o:—

BEZROBOCIE WE FRANCJI.

Marsylja. Liczba bezrobotnych we Francji wynosi obecnie 255.411 osób, czyli o 516 więcej niż przed tygodniem.

PIORUN W KOŚCIELE.

Lukka. (Pat.) Podczas gwałtownej burzy piorun uderzył w fasadę monumentalnego kościoła św. Michała, przebił płytę marmurową, przebiegł wzdłuż gzymsu ponad kolumnami nawy środkowej i przebił ponownie mur ponad wejściem. Piorun nie wyrządził poważniejszych szkód poza odtłuczeniem fragmentów kapiteli wewnątrz kościoła.

NAGRODY DLA POLSKICH ZESPOŁÓW ŚPIEWACZYCH ZAGRANICĄ.

Na zdjęciu naszem widzimy nagrodę ustanowioną dla polskich towarzystw śpiewaczych w Stanach Zjednoczonych. Jest to wspaniały puhar srebrny, wartości kilku tysięcy złotych.

CZTERECH LUDZI POD KOŁAMI POCIĄGU.

Radomsko. (Pat.) Dziś o godz. 21 na przejeździe kolejowym koło dworca w Radomsku, pociąg pośpieszny zdążający w kierunku Warszawy wpadł na wóz na którym znajdowało się 4-ch handlarzy, powracających z targu. Wskutek wypadku handlarze ulegli zmasakrowaniu, ponosząc śmierć na miejscu, jedynie woźnica wyszedł z wypadku cało.

—:o:—

I WE WŁOSZECH BURZE.

Rzym. (Pat.) Z całych Północnych Włoch nadchodzą wiadomości o burzach zerwaniach chmur i śnieżycach. Pod Udine zerwanie się chmury spowodowało wylewy strumieni i rzek. Z Brescji donoszą, że w górskich okolicach śnieg zasypał drogi na przełęczach do wysokości metra. W Piemoncie ulewne deszcze pozmyły tory kolejowe i spowodowały szkody. Również i w Południowych Włoszech przechodzi fala niepogody i gwałtownych wiatrów. W Palermo wiatr przewrócił na ulicach nadbrzeżnych kilka wozów. W Neapolu w porcie statki zakotwiczone zerwały liny na skutek rozkołysania fal.

—:o:—

BURZA NA KORSYCE.

Marsylja. (Pat.) Z Ajaccio donoszą o wielkiej burzy, która nawiedziła całą Korsykę i wyrządziła wielkie szkody. Kabel łączący Bastję z kontynentem został uszkodzony, a także komunikacja telefoniczna i telegraficzna tego miasta z Ajaccio została przerwana. Z rejonu Sartena donoszą o ogromnych szkodach został zniszczony szereg mostów i wielki młyn. Także w okolicy Corte burza wyrządziła znaczne szkody.

Nadzwyczajne zgromadzenie Ligi Narodów

Genewa. Nadzwyczajne zgromadzenie Ligi Narodów rozpoczęło się przedpołudniem dyskusją nad raportem komisji Lyttona.

W tem pierwszem posiedzeniu wzięli udział wszyscy mężowie stanu, przebywający obecnie w Genewie w związku z naradami rozbrojeniowemi, na czele z Mac Donaldem i Herriotem. Polskę reprezentował na nadzwyczajnem zgromadzeniu wicemin. Szembek.

Posiedzenie wypełniły deklaracje delegatów Chin i Japonji.

Delegat chiński Jen przedstawił postulaty, których realizacji Chiny domagają się od Zgromadzenia, a mianowicie: 1) aby nadzwyczajne zgromadzenie oświadczyło, że Japonja pogwałciła pakt Ligi Narodów, pakt paryski i -ciu mocarstw, 2) by wezwało Japonję do wycofania wojsk i do rozwiązania rządu Mandżukuo i że ze swej strony oświadczyło, iż nie uznaje tego rządu i nie nawiąże z nim żadnych stosunków. 3) by nadzwyczajne zgromadzenie zgodnie z postanowieniami paktu opracowało i ogłosiło możliwie najszybciej raport z zaleceniami jak ma być załatwiona sprawa. Dr. Yen dodał, że pomimo tego ostatniego postulatu rząd chiński nie odrzuca jeszcze jednej ostatniej próby koncyljacji.

Reprezentant Japonji Matsouka złożył raz jeszcze tezę Japonji co do genezy konfliktu, anarchji w Chinach, niebezpieczeństwa bojkotu i pożyteczności państwa Mandżukuo. Przypomniał on także, że i inne państwa postępowały w Chinach w sposób podobny co i Japonja.

Gdy w 1927 roku wynikł konflikt pomiędzy Wielką Brytanją a Chinami i Wielka Brytanja wysłała tam swą flotę, to równocześnie sir Austin Chamberlein oświadczył, że Wielka Brytanja nie widzi możności zwrócenia się o pomoc Ligi Narodów przy załatwianiu tych trudności. Japonja także — oświadczył Matsouka — nie widzi możliwości, by Liga dopomogła jej w Mandżukuo, w każdym bądź razie, jeśliby Zgromadzenie miało uczynić zalecenia co do załatwienia problemu, to zalecenia musiałyby się oprzeć na zasadach następujących: 1) powinny być możliwe do zrealizowania i zdolne do zapewnienia spokoju a dalekim wschodzie. 2) należy znaleźć środki zaradcze przeciw anarchji w Chinach, 3) jeśli Liga opracowuje program załatwienia sprawy, winna także wziąć na siebie odpowiedzialność za jego wykonanie. To wykonanie będzie wymagało ofiar i Liga musi mieć zarówno chęć jak i środki poniesienia tych ofiar. Czy jest jakiś członek Ligi — zapytuje Matsuoka, który gotów jest współpracować w tego rodzaju przedsięwzięciu?

Delegat Japonji powtórnie oświadcza że Liga Narodów musi dostosować się do zmieniających się wciąż okoliczności na Dalekim Wschodzie. Pakt Ligi nie jest instrumentem nieustępliwości i nienawiści.

Powstańcy chińscy przekroczyli granicę sowiecką

MOSKWA. Z Czyty donoszą, że na pogranicznej z Mandżurją stacji Macijewskaja internowano dowódcę powstańców chińskich generała Su-Ping-Wena który cofając się przed japończykami, przekroczył z częścią swej armji granicę sowiecką za stacją Mandzuli w nocy z 4 na 5 bm. Wszyscy chińscy żołnierze i oficerowie są rozbrajani przez oddziały sowieckiej straży pogranicznej oraz internowani. Dotychczas internowano kilka tysięcy ludzi.

MOSKWA. Szczegóły ucieczki armji powstańczej gen. Su-Ping-Wena na terytorjum sowieckie są następujące: W nocy z 4 na 5 bm. chiński komendant wojskowy stacji Mandzuli zażądał od naczelnika stacji przygotowania kilku eszelenów celem wyjazdu do ZSRR. Wobec odmowy, żołnierze chińscy zajęli wagony przy pomocy siły zbrojnej, poczem steroryzowawszy kolejarzy, bez zachowania jakichkolwiek środków ostrożności opuścili terytorjum mandżurskie zabierając ze sobą stukilkudziesięciu obywateli japońskich i mandżurskich, zatrzymanych przez gen. Su-Ping-Wena w charakterze zakładników. Część wojska dla którego nie starczyło wagonów przekroczyła granicę sowiecką piechotą. Ucieczka powstańców chińskich trwa.

MOSKWA. Gen. Su-Ping-Wena został wraz z całym swym sztabem internowany w pociągu, składającym się z 43 wagonów zatrzymanym przez pograniczny oddział G. P .U. pod stacją Macijewskaja. Wszystkich rozbrojono. Zakładnicy japońscy i mandżurscy zostali ewakuowani na stację Maciejewskaja (pierwsza stacja rosyjska na pograniczu Mandżurji) i będą mieli zapewniony powrót do Japonji lub Mandżurji. Przewodniczący japońskiej delegacji do spraw ewakuowania obywateli japońskich w Mandżurji, szef japońskiej misji wojskowej w Charbinie pułk. Ramacubara wyjechał za pozwoleniem władz sowieckich na samo pogranicze, t. zw. przystanek 86.

MOSKWA. Do późnej nocy nie otrzymano tu dokładniejszych wiadomości o powodach ucieczki gen. Su-Ping-Wena. Wedle doniesień nieoficjalnych nastąpiła ona wskutek druzgocącej klęski, zadanej przez wojska japońskie chińskim siłom powstańczym skoncentrowanym w okolicy Hailaru.

Pierwsze posiedzenie Reichstagu

Goering prezydentem Reichstagu

Berlin. Oczekiwane z napięciem otwarcie parlamentu niemieckiego odbyło się dziś we wtorek o godz 3-ej.

Policja od wczesnego rana znajduje się w pogotowiu alarmowem. Silne posterunki skonsygnowane zostały wokół gmachu Reichstagu i w pobliżu budynków rządowych. Na ulicach widać grupy hitlerowców w mundurach.

Otwarcie Reichstagu odbyło się przy szczelnie wypełnionej sali obrad i galerjach. **Ławy rządowe próżne.** Loża dyplomatyczna i prasowa zajęte do ostatniego miejsca. Hitlerowcy przybyli na posiedzenie w brunatnych koszulach z odznakami na ramionach.

Otwarcia dokonał najstarszy wiekiem poseł hitlerowiec gen. Litzmann, który jako jedyny przedstawiciel swej frakcji przybył w tużurku z krzyżem żelaznym pierwszej klasy na piersiach. W przemówieniu swem, gorąco oklaskiwanym przez narodowych socjalistów, Litzmann wystąpił z zarzutem przeciwko Hindenburgowi, iż odmówił zaufania Hitlerowi **którego większość narodu niemieckiego uważa za najlepszego i największego swego przedstawiciela. Przed 18 laty Hindenburg ocalił Niemcy przed inwazją rosyjską, zaznaczył mówca, dziś jednak chodzi o coś ważniejszego aniżeli zdobycie buławy feldmarszałka. Chodzi o to, aby Hindenburg ujmując klątwy dziejowej za to, że doprowadził naród niemiecki do rozpaczy i wydał go na pastwę bolszewizmu.**

Po ustaleniu listy obecnych przystąpiono do wyboru prezydjum. Hitlerowcy wysunęli kandydaturę Goeringa, socjal demokraci — Loebego, komuniści — Torglera.

Berlin. (Pat.) Podczas dalszego ciągu posiedzenia Reichstagu wybrano prezydentem Reichstagu dotychczasowego przewodniczącego narodowego socjalistę Goeringa. Uzyskał on 279 głosów na 545 głosujących. Po objęciu przewodnictwa Goering wygłosił krótkie przemówienie, poczem zarządził głosowanie nad wyborem pierwszego wiceprzewodniczącego Reichstagu.

Centrowiec Esser, wysunięty przez narodowych socjalistów, uzyskał w pierwszem głosowaniu 445 głosów. Na drugiego wiceprzewodniczącego po 2-krotnem głosowaniu wybrano członka bawarskiej partji ludowej Raucha, który w ścisłem głosowaniu uzyskał 255 głosów a kontrakandydat socjaldemokrata Loebe 202 głosy. Na 3-go wiceprzewodniczącego głosowano 2 razy. W ścisłem głosowaniu obaj kandydaci Loebe i Hugo Losowaniem wybrano dr. Hugo.

Berlin. W ciągu dzisiejszego posiedzenia Reichstagu zgłoszono 3 grupy wniosków. Komuniści zgłosili wniosek o votum nieufności dla rządu Schleichera i poszczególnych członków gabinetu oraz szereg wniosków w sprawie uchylenia dekretów prezydenta Rzeszy i zakazów dzienników komunistycznych.

Narodowi socjaliści przedłożyli projekt ustawy o zastępstwie prezydenta Rzeszy i wniosek w sprawie uwolnienia szeregu aresztowanych posłów narodowo-socjalistycznych. Socjal demokraci zgłosili podobnie jak i komuniści wniosek o wyrażenie votum nieufności nowemu rządowi Rzeszy oraz projekt amnestji, tudzież wnioski w sprawie zniesienia szeregu dekretów.

Również centrum domaga się szeregu zmian w zakresie polityki socjalnej.

—:o:—

Plenarne posiedzenie Sejmu

Plenarne posiedzenie Sejmu rozpoczęło się wczoraj dnia 6 grudnia przy licznej obecności posłów. Na ławach rządowych zasiedli: P. prezes Rady Ministrów A. Prystor, minister Pieracki i wicemin. ks. Żongołłowicz. Marszałek Świtalski otworzył posiedzenie o godz. 16-tej min. 20, zawiadamiając Izbę, że otrzymał od P. Prezydenta Rzeczypospolitej w dniu 4-go listopada zarządzenie o odroczeniu sesji sejmowej zwyczajnej na 30 dni, wobec czego zwołał ją na dzień dzisiejszy.

Równocześnie Pan Marszałek zawiadamia, że w dniu 7-go listopada p. prezes Rady Ministrów złożył Sejmowi 97 rozporządzeń Prezydenta R. P., wydanych na podstawie pełnomocnictw. Wszystkie te rozporządzenia odczytano. Również p. marszałek zawiadamia, że otrzymał od prezesa Najwyższej Izby Kontroli uwagi o zamknięciu rachunków państwa i wykonaniu budżetu za rok 1930/31, które to uwagi zostały rozesłane klubom poselskim.

Następnie odesłano do komisji skarbowej 20 rozporządzeń p.p. ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa. Marszałek zawiadomił Izbę o zrzeczeniu się mandatu przez posła Witolda Staniewicza (BBWR.) Sejm stwierdził wygaśnięcie jego mandatu. Po złożeniu ślubowania przez posłów Mierzejewskiego i Bolesława Świerkowskiego, przystąpiono do porządku dziennego.

Do pierwszego punktu porządku dziennego, który zawierał pierwsze czytanie m. in. 7-miu ustaw o ratyfikacji różnych konwencyj międzynarodowych zabrał głos poseł Stroński i wyraził pewne wątpliwości wzwiązku z tem, że układ zawarty z ZSRR. nie został przedłożony Sejmowi do ratyfikacji. Po omówieniu niektórych umów z Rzeszą niemiecką mówca zaznaczył, że co do sposobu ratyfikacji układu z Sowietami Klub jego zgłosi osobny wniosek.

Po przemówieniu posła Strońskiego, odesłano do komisji spraw zagranicznych 7 ustaw o ratyfikacji umów międzynarodowych. Następnie przystąpiono do pierwszego czytania ustawy o poborze rekruta.

Poseł **Zaremba** (P. P. S.) na marginesie sprawy wytacza szereg zarzutów ogólno-politycznych, poruszając kwestję zaufania do rządu. Mówca wypowiada się przeciw poborowi.

Zainteresowanie połączone z wesołością wywołało pierwsze przemówienie nowoobranej posłanki **Ignasiak** (Frakcja **komunistyczna**), która w przemówieniu swem wypowiada się również przeciw ustawie. Marszałek **Świtalski** kilkakrotnie wzywa mówczynię do porządku, w końcu odbiera jej głos, gdyż nie trzyma się porządku.

Ustawę odesłano do komisji wojskowej. —

Przystąpiono dalej do nagłości wniosku posłów Stronnictwa Ludowego w sprawie masowych aresztowań i rewizyj oraz bezprawnego zwalczania przez administrację i policję samoobrony gospodarczej. Nagłość wniosku uzasadnia poseł **Maksymiljan Malinowski** (Stronnictwo Ludowe). Mówca utrzymuje, że żadne prawo nie zakazuje strajków rolnych. —

W odpowiedzi zabrał głos poseł **Kosydarski** (BBWR.), który podniósł, że wniosek nagły Stronnictwa Ludowego ma na celu demonstrację i nie jest zgodny ze stanem faktycznym. Wniesiono go dla wywołania efektu politycznego w masach chłopskich. Wniesiono go również ni,ż w tym celu, aby zrzucić odpowiedzialność z siebie, za przelew krwi chłopskiej i policji.

Opinja publiczna zdaniem mówcy, potępia nawoływania Stronnictwa Ludowego do bojkotu miast i strajków rolnych. Rząd, powiadomiony zawczasu o grożących awanturach, musiał wystąpić jaknajenergiczniej, aby nie dopuścić do rzucenia Państwa w odmęt anarchji. W konkluzji mówca prosi o odrzucenie nagłości. —

Sejm nagłość odrzuca większością głosów i odsyła wniosek jako zwykły do komisji administracyjnej.

Przystąpiono następnie do odczytywania wniosków. Odczytano następujące: Klubu Narodowego w sprawie wypadków lwowskich, Klubu Żydowskiego w tej samej sprawie, P. P. S. w sprawie zajść antysemickich w Uniwersytecie. Wśród interpelacyj jest interpelacja Klubu Narodowego w sprawie pobicia przez komisarza policji dwóch studentów Uniwersytetu.

Marszałek **Świtalski** zawiadomił, że wniosek nagły Stronnictw: Ludowego, P. P. S., N. P. R., Ch.D., o uchyleniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 w przedmiocie prawa o stowarzyszeniach umieścił na porządku najbliższego posiedzenia. — Następne posiedzenie wyznaczono na wtorek.

O godzinie 17.30 zamknięto posiedzenie. —

Golub

— **Dla ścisłości.** W związku ze sprostowaniem p. Bartoszewskiego podajemy poniżej wyjaśnienie poważnego obywatela. Dalszych polemik na ten temat prowadzić nie będziemy.

Redakcja.

W związku ze sprostowaniem, jakie podał woźny szkoły w Golubiu w num. 142 „Głosu Wąbrzeskiego" w dniu 6-go grudnia br. podaję, że nie chcę prowadzić polemiki, boć przecież nikt nie ma zamiaru z woźnym szkoły polemizować.

Pragnę tylko podkreślić, że treść notatki, która ukazała się w num. 139 „Głosu Wąbrzeskiego" z dnia 29 go listopada br. była prawdziwą, gdyż potwierdzają to dzieci szkolne, będące świadkami owego zajścia, i które pamiętają tę przestawianie ram — rodzicom po powrocie ze szkoły.

Wszelkie tłomaczenia woźnego szkoły Bartoszewskiego są niezgodne z prawdą. Przypuszczam, że postępowaniem woźnego wobec nauczycielstwa, postępowaniem, świadczącem rzeczywiście o pewnym „poziomie kulturalnym i moralnym człowieka zajmą się odpowiednie czynniki i wreszcie położą kres podrywaniu autorytetu nauczyciela.

ŚWIĘTO NIEPOKALANEGO POCZĘCIA N. MARJI PANNY.

W okresie adwentowym, dnia 8 grudnia obchodzimy święto Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marji Panny.

Uroczystość ta ma przypominać nam dogmat Wiary świętej że Marja była wol na od grzechu pierworodnego, tj. od grze chu przez pierwszych rodziców w raju popełnionego, który to grzech przeszedł na wszystkich ludzi. Jedynie Najśw. Mar ja Panna od pierwszej chwili swego poczęcia była wolna od tego grzechu, była więc „Niepokolanie Poczęta".

Powyższy dogmat wiary, ogłoszony został uroczyście przez papieża Piusa IX dnia 8 grudnia 1854 roku. Minęło 78 lat od tej chwili, a więc stosunkowo późno określony został przywilej Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marji Panny przez Kościół jako dogmat. Ojcowie Kościoła dawno już jednak o nim wspominali, a to przekonanie wzrastało i utrwalało się coraz więcej, znajdując swój wyraz w dziełach pisarzy katolickich nabożeństwach ku czci Marji oraz w sztuce kościelnej.

W pierwotnych czasach nauczał Kościół że wyłącznie tylko Jezus Chrystus, Syn Boga prawdziwego, będąc poczęty z Ducha św. nie miał na sobie nigdy grze chu pierworodnego. Później powstała w Kościele myśl, że N. Marja Panna musiała za życia swego być bez winy i skazy, inaczej nie mógłby ją Bóg wybrać na matkę dla Swego Syna. Z tego łatwo wy wiązało się pojęcie, że Marja Panna została poczęta niepokalanie, czyli bez grzechu pierworodnego.

Tę prawdę nie wszyscy odrazu przejrzeli. Powstał więc w łonie Kościoła w tym przedmiocie pewien spór. Gorliwie bronił N. Marję Pannę zwłaszcza Franciszkanin Jan Duns Scotas (1307 r.) oraz cały zakon do którego należał. Przeciwko niemu wystąpili z początku Dominikanie, powołując się na Tomasza z Akwinu. Odtąd obrońcy Niepokalanego Poczęcia, do których przyłączył się też uniwersytet paryski nazwani zostali „Skotystami", przeciwnicy zaś „Tomistami".

Sobory bazylejski i trydencki nie postanowiły nic pewnego w tym przedmiocie. Zwolna jednak weszło w niektórych klasztorach „officjum" o Marji Niepokalanej. Papież zaś Grzegorz XVI, dozwolił nawet biskupom francuskim, ażeby w prefacji we Mszy św. oraz w litanjach wyznawali Marję bez grzechu poczętą. W roku 1843 poprosili o to Ojca św. Dominikanie, aż wreszcie Pius IX. po zbadaniu opinji biskupów całego świata encykliką z 2 lutego 1849 roku, zwoławszy ich do Rzymu, ogłosił uroczyście 8 grudnia 1854 Niepokalanie Poczęcie Naj. Marji Panny za dogmat czyli prawdę wiary. W cztery lata po ogłoszeniu tego dogmatu, a mianowicie dnia 11 lutego 1858 roku Najśw. Marja Panna sama raczyła zatwierdzić w cudowny sposób wyrok Kościoła.

Pojawiła się w Lourdes ubogiej pasterce i to kilkakrotnie, a pojawiając się ostatni raz nazwała się sama „Jam jest Niepokalane Poczęcie". Od tego czasu tłumy nieprzebrane ciągną z modlitwą na ustach do owej groty cudownej w Lourdes. W Polsce, gdzie od najdawniejszych wieków istniał specjalny kult Matki Bożej dzień Niepokalanego Poczęcia obchodzi się z wielką czcią. Kupiectwo polskie obrało sobie nawet Niepokalanie Poczętą Najśw. Marję Pannę za swoją patronkę. Tak samo i lud wiejski czci Najśw. Pannę Marję i w każde Jej święto śpiewa do Niej nabożne pieśni. Dnia 8 grudnia były nawet dawniej specjalne zwyczaje ludowe podczas nabożeństwa po kościołach wiejskich na cześć Niepokalanie Poczętej. Na obrazach Marja Niepokalanie Poczęta otoczona promieniami słonecznemi stoi na kuli ziemskiej, u nóg jej widzimy księżyc a na głowie koronę z gwiazd. Kulę ziemską opasuje wąż, ale Marji nic to nie może, gdyż Ona depcze głowę jego. Wąż oznacza właśnie szatana, który splamił ludzi grzechem pierworodnym.

Otwarcie świetlicy Związku Strzeleckiego w Mlewie

Mlewo. Ub. niedzieli młodzież Zw. Strzeleckiego w Mlewie obchodziła uroczystość otwarcia swojej świetlicy, która powstała dzięki staraniom kierownika miejscowej szkoły p. Milewskiego.

Na uroczystość tę przybyli p. Cwinarowicz — zast. starosty pow., p. por. Kuliszewski — pow. k-nt PW. 63 pp., prezes Zarządu Pow. Z. S. p. Waligóra i opiekun kompanji Ryńskiej Z. S. p. Alfons Szczuka.

Przybyłych gości o godz. 16 powitały raportem ustawione przed szkołą oddziały Związku Strzeleckiego, Powstańców i Wojaków O. K. VIII.

Raport złożyli: ob. Glawiński, z miejscowej placówki Z. S. i komendant Szumotalski z placówki Powst. i Wojaków.

Po raporcie kierownik szkoły p. podpor. rez. Milewski poprosił p. wicestarostę Cwinarowicza o otwarcie świetlicy. P. wicestarosta Cwinarowicz dokonał o godz. 16,30 uroczystego otwarcia lokalu świetlicy, przecinając wstęgę u wejścia.

Na pięknie przystrojonej i zaopatrzonej w gry oraz dzienniki sali świetlicy zebrali się bardzo licznie miejscowi obywatele, do których, witając zebranych, przemówił p. Milewski, kierownik świetlicy.

Następnie odbyła się uroczysta akademja ku czci rocznicy powstania listopadowego.

Na program akademji złożyły się: śpiewy chóru pod batutą p. kierownika szkoły Milewskiego. Chór odśpiewał kilka pieśni narodowych a członkowie Zw. Strzeleckiego Głowiński, Michalski, Trawiński i Chojecki wygłosili udatnie wiersze. Referat o powstaniu wygłosił p. kier. Milewski.

W końcu po przemówieniu p. wicestarosty Cwinarowicza i por. Kuliszewskiego, którzy w gorących słowach wzywali młodzież do intensywnej pracy w świetlicy, która ma być dla nich kuźnią charakterów, izbą pracy żołnierskiej, oraz apelując do starszego społeczeństwa o opiekę i pomoc w sprawach świetlicy, przemówił jeszcze raz p. Milewski, dziękując wszystkim za poparcie pracy dla Państwa, do której stanął oddział strzelców w Mlewie, wspólnie z rezerwistami Powstańców i Wojaków O. K. VIII.

Wspólny śpiew „Roty" zakończył uroczystości w Mlewie.

Z nagłego posiedzenia Rady Miejskiej

Nagłe zebranie Rady Miejskiej zwołanc na poniedziałek, godzinę 19 — wzbudziło w szerokich kołach tut. bezrobotnych żywe zainteresowanie. Już przed rozpoczęciem obrad audytorjum było publicznością tak przepełnione, że bardzo dużo bezrobotnych stało na korytarzu.

O godz. 19,20 zagaja w obecności p. burmistrza **Schwarza** i p. radcy **Milanowskiego** oraz 16-tu radnych, zast. przewodniczącego p. **Bojarski** nagłe posiedzenie odczytaniem porządku obrad. Nad kwestją nagłości wywiązała się dyskusja, w której zabierają głos pp.: Gaszyński, Jezierski i Abramowicz. Nagłość większością głosów została uchwalona.

Po przystąpieniu do 1-go punktu obrad — sprawy bezrobocia — zabiera głos p. Jezierski, dziwiąc się, iż członek delegacji wysłanej do P. Wojewody z ramienia Magistratu, zast. burmistrza p. **Deręgowski,** nie jest obecny na posiedzeniu, by zdać sprawozdanie.

P. burmistrz zwraca uwagę, iż audytorjum jest przepełnione i budowniczy miejski oświadczył mu, że zachodzi niebezpieczeństwo i w razie nieopróżnienia audytorjum o ¼ zgromadzonych — nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności. P. Abramowicz wini Magistrat za niedopilnowanie, aby wpuszczono tylko tyle osób, ile tego wymaga bezpieczeństwo. P. Bojarski, nie wiedząc, kto ma opróżnić salę, prosi p. burmistrza o spowodowanie, by bezpieczeństwo zostało zapewnione; p. burmistrz wyjaśnia jednakże, że może dopiero wtedy ingerować, gdy wezwanie p. przewodniczącego nie odniesie skutku. — P. Bojarski wzywa wobec tego, by ¼ część galerji opuściła salę i w tym celu zarządza 5 minutową przerwę.

Po przerwie p. Abramowicz domaga się, by w celu sprostowania informacyj, podanych w naszem piśmie, odczytano wniosek klubu P. P. S., zgłoszony na poprzedniem posiedzeniu. Nad sprawę tą wywiązała się długotrwała dyskusja, w której pp. radni wskazywali na bezcelowość takiego postępowania. Są bowiem inne sposoby prostowania nieścisłych wiadomości, o których sposobach prezes klubu powinien wiedzieć. Wniosek swój p. Abramowicz wycofał — ale postawił go ponownie p. Kołecki — wniosek ten jednakże oddany pod głosowanie — upadł.

Po długich, niecelowych obradach, przystąpiono do właściwego punktu — sprawy piekącej — sprawy bezrobocia. Sprawozdanie z delegacji wysłanej do P. Wojewody, złożył p. Jarzyński. Delegację przyjął radca p. Grochocki, który wytłumaczył delegacji, iż przyjazdy do Województwa są bezcelowe, gdyż stworzone zostały powiatowe i lokalne komitety dla spraw bezrobocia, którym sprawy bezrobocia podlegają.

P. Bojarski informuje się p. burmistrza, czy było jakieś polecenie, celem utworzenia kół dla spraw bezrobocia. P. burmistrz wyjaśnia, iż nie może udzielić informacyj w sprawie komitetu powiatowego, komitet miejscowy natomiast istnieje i w środę (dzisiaj) odbędzie się pierwsze posiedzenie.

P. burmistrz zastanawia się jednakże nad zadaniem takiego komitetu i uważa, iż może on tylko przeprowadzić podział tych środków, które zostaną mu przydzielone przez komitet powiatowy.

P. Abramowicz twierdzi, iż do akcji pomocy bezrobotnym w Wąbrzeźnie przystępuje się zawsze za późno. Ponieważ nikomu nic nie wiadomo o istnieniu komitetu powiatowego, domaga się, by p. burmistrz postarał się wzgl. interwenjował, aby powiatowy komitet został utworzony.

P. **Jezierski** zapytuje się p. burmistrza, jakie wnioski przedkłada Radzie Magistrat. — P. burmistrz tłumaczy, iż Magistrat nie przedkłada żadnych wniosków, gdyż czeka, jakie zasadnicze uchwały zapadną na Radzie Miejskiej. P. Jezierski żali się, dlaczego nie zwołano nagłego posiedzenia komisji finansowo-gospodarczej, które znalazłoby może jakieś źródła na bezrobotnych.

P. **Abramowicz** odczytuje swoje wnioski, które mają dostarczyć potrzebnych funduszów.

1) podwyższenie podatku od nieruchomości o 50 proc.,

2) podniesienie dodatku od patentów akcyzowych do 200 proc.

3) podniesienie dodatku od świadectw przemysłowych i handlowych do 30 proc.,

4) podniesienie dochodu z czyszczenia ulic,

5) podniesienie opłaty za światło o 10 gr. na KWgodz., wodę o 10 gr. na hektolitrze, opłaty za ubój o 1,50 zł.

Ponieważ dyskusja nad tym wnioskiem przeciągała się — na wniosek radnego p. Grabowskiego zamknięto dyskusję.

Proponowane podwyżki ad 1), 2), 3) i 4) zostały odrzucone, ponieważ wnioski te były nierealne.

Na rzecz bezrobotnych uchwalono pobierać stawki pobierane dotychczas i to dodatek za światło o 10 gr. na KWgodz., wodę o 10 gr. i za ubój 1,— zł. od sztuki i 50 gr. od świni.

P. Abramowicz domaga się, by Rada Miejska uchwaliła konieczność szybkiego utworzenia komitetu powiatowego i proponuje w tym celu wybrać odpowiednią delegację i wysłać ją do p. Starosty. Delegacja w składzie: p. przewodniczącego Rady Miejskiej, p. Jarzyńskiego i p. Nadolnego, udać się ma do p. Starosty.

P. burmistrz zwraca uwagę, że do soboty nie będzie miał na wypłatę zasiłków i Rada Miejska uchwaliła, by delegacja interwenjowała u p. Starosty w sprawie zrealizowania odpowiednich kredytów. P. burmistrz apelował również, by w Magistracie nie zbierały się tłumy bezrobotnych, gdyż utrudnia to pracę urzędnikom i burmistrzowi.

Aby przyspieszyć wpływy na rzecz bezrobotonych — na wniosek p. Jezierskiego, Rada Miejska upoważniła Magistrat do odczytywania zegarów od 15 grudnia i kasowania należności za prąd.

Drugi punkt obrad. Interpelacja klubu radnych P. P. S. w sprawie kierownika Elektrowni i wypowiedzenia umowy firmie „Elektromotor", rozpatrywana była na podstawie § 19 Regulaminu Rady Miejskiej z wyłączeniem jawności rozprawy.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wąbrzeźno, dnia 7 grudnia 1932 roku

— **Pierwszy śnieg.** Dziś rano prószył śnieg, który jednak zaraz stajał.

— **Kasa Chorych w Toruniu oddział Wąbrzeźno.** Pomocy lekarskiej w święto 8 bm. (czwartek) na okręg Wąbrzeźno udziela p. **Dr. Podlaszewski,** zaś na okręg Kowalewo p. dr. **Owczarczak,** lekarze kasowi.

— **Jarmark miesięczny.** W dniu wczorajszym odbył się w mieście naszem jarmark miesięczny na bydło i konie. Mimo, że spędzono bardzo dużo bydła i koni, płacono niskie ceny. Za centnar świń płacono 35—40 zł. Za konia od 100 — 350 złotych, chociaż żądano więcej. Tranzakcyj dokonano mniej aniżeli podczas ubiegłego jarmarku.

— **Kradzież.** Onegdaj skradziono robotnikowi Klisińskiemu zamieszkałemu pod Główny dworzec świnię i rower. Zabitego świniaka znaleziono schowanego w rurze pod koleją powiatową. Policja prowadzi dochodzenia celem ujęcia złodzieji.

— **Z zebrania Legjonu Młodych.** W dniu wczorajszym w naszej świetlicy odbyło się zebranie L. M. pod przewodnictwem p. **G. Schneidera.** Na wstępie przewodniczący zebrania powitał gości pp. **prof. Brzostowicza i kier. szkoły Krzyżanowskiego.** Po podaniu porządku obrad p. **Ołtuszewski** wygłosił referat na temat „hitleryzm, komunizm, socjalizm, faszyzm, a Legjon Młodych.

Zebranie zakończono odśpiewaniem zwrotki „Pierwszej Brygady".

— **Nowy przydział Kas Chorych?** Obiegają pogłoski, że nastąpić ma nowy Oddział wąbrzeski Kasy Chorych w Toruniu przydzielony ma być do Brodnicy. zaś Włocławek do Torunia. Notatkę tę podajemy z obowiązku dziennikarskiego. —

— **Rozstrój nerwowy powodem samobójstwa.** Wczoraj przed południem o godz. 10-tej 68-letni **Marjan Piątek,** zamieszkały przy ulicy Dolnej 6, **powiesił się w sklepie.** Natychmiastowa pomoc ze strony rodziny, jakoteż i p. dr. **Kawczyńskiego,** nie odniosła skutku.

Powodem samobójstwa był rozstrój nerwowy, spowodowany ciągłemi egzekucjami za podatki. Piątek, chociaż jest właścicielem kamienicy, nie mógł płacić wysokiego podatku, gdyż lokatorzy nic prawie nie płacą. Ostatnio Piątek otrzymał nakaz płatniczy na 300 zł., a gdy nie mógł zapłacić, komornik zajął mu sprzęty domowe. Piątek tem się tak przejął, że po kilku dniach po zajęciu rzeczy, popełnił samobójstwo. (x)

— **„Mała Janetka"** Kino „Słońce" wyświetla nadzwyczaj ładny film pod tytułem **„Mała Janetka".** W roli głównej **Janet Gaynor,** zwana Kopciuszkiem, ekranu, której dzielnie sekunduje Werner Baxster.

Z powiatu

— **Wielkie Radowiska.** (Odpust). Od pust św. Barbary zgromadził w kościele radowiskim wielką rzeszę wiernych z całej okolicy. Wiele osób się spowiadało, to też Komunja św. podczas pierwszego nabożeństwa trwała blisko godzinę. Po odnowieniu ołtarzy robi kościół miłe wrażenie, tylko śpiew łaciński chóru męskiego podczas drugiego nabożeń-

stwa wypadł niezadawalniająco. Pięknośpiewu nie leży w sile głosu! To już lepiej, że śpiewa wszystek lud pieśni polskie.

Przed kościołem raził hałas i krzyk jarmarczny przy licznych straganach czyli budach. Ks. proboszcz może postara się u władz, żeby stragany ustawiono na miejscu oddalonem od kościoła. W ten czas krzyk i strzelanie nie zakłóci ciszy świątyni i nie rozproszą skupienia wiernych powracających do domu.

— **Mlewo.** (Podziękowanie). Zarząd miejscowej placówki Związku Strzeleckiego składa najserdeczniejsze podziękowanie za okazaną pomoc przy urządzeniu nowootwartej świetlicy. P. Inspektorowi Szkolnemu Matuszkiewiczowi za ofiarowanie 30 zł. Ob. prezesowi pow. Z. S. Waligórze i ob. sekretarzowi pow. Szczuce Alfonsowi za ofiarowanie różnych gier pokojowych i książek powieściowych Księgarni R. Wojtecki i p. Bolesławowi Szczuce za liczne czasopisma i książki. Panu sołtysowi Rygielskiemu za wykonanie niezbędnego urządzenia Świetlicy i wszystkim innym ofiarodawcom, którzy przyczynili się do urządzenia Świetlicy, składa staropolskie „Bóg zapłać".

Kierownik Świetlicy Milewski, kier. szk.
Prezes oddziału Z. S. Podgórski.

— **Mlewo.** (Zebranie miesięczne Powstańców i Woj. O. K. VIII.). W ubiegły piątek wieczorem odbyło się miesięczne zebranie miejscowej placówki Powst. i Woj. O. K. VIII. Po zagajeniu prezes drh. Rygielski odczytał szczegółowe sprawozdanie z Walnego Zjazdu Delegatów w Toruniu, nad którem wyłoniła się obszerna dyskusja. Następnie placówka uchwaliła brać udział w otwarciu Świetlicy Związku Strzeleckiego i korzystać z niej w wolnych chwilach. Nakazany marsz bojowy połączony z ostrem strzelaniem postanowiono urządzić w dniu 8 bm. w godzinach popołudniowych. Z powodu złożenia funkcji komendanta przez drh. Wiśniewskiego komendantem placówki wybrano drh. kaprala rezerwy Szamotalskiego, a zastępcą drh. kaprala rez. Ziółkowskiego. W wolnych głosach instruktor pw. i wf. ppor. Milewski poruszył sprawę alarmu i podzielono dla szybszego wykonania alarmu wieś na cztery odcinki — przydzielając je poszczególnym druhom, którzy rowerami zawiadomią powołanych o zarządzonym alarmie. Następnie omówił kasę i wykonanie mającego się odbyć marszu i zaapelował do członków by brali udział w pracach świetlicy i uczęszczali na lekcje boksu, które wkrótce się rozpoczną pod fachowem kierunkiem p. plut. Bronowskiego z Pow. Kom. PW. Postanowiono urządzić razem z innemi organizacjami Mlewa przedstawienie oraz zabawę, przeznaczając dochód na miejscowych bezrobotnych. Zebranie zakończono hasłem „Wolność" oraz odśpiewaniem Roty.

Kowalewo

— **Kowalewo.** (Zebranie BBWR.). W piątek 2 grudnia odbyło się w lokalu p. Juśkowiaka miesięczne zebranie tutejszego koła BBWR. Udział członków był nadzwyczaj liczny, to też prezes p. Gierszewski witając zebranych z uznaniem podniósł fakt ten, co świadczy o coraz szerzej rozwijającej się idei państwowości wśród społeczeństwa. Po odczytaniu protokółu przez sekretarza p. Machczyńskiego wygłosił prezes dłuższy referat, poświęcony pamięci wielkiego poety i malarza Stanisława Wyspiańskiego którego 25 lecie śmierci obchodzi cała Polska. Po krótkiem omówieniu lat dziecięcych poety, omówił prelegent szerzej dzieło Wyspiańskiego a szczególnie „Wesele", podnosząc jego wartość nietylko literacką tego dzieła, lecz wskazał na jego wielką wartość państwowo społeczną. W „Weselu" bowiem Wyspiański jako pierwszy w literaturze polskiej podnosi wysoko sztandar wyzwolenia, wskazując na wielkie masy chłopskie, stanowiące bardzo wartościowy element, mogący przyczynić się w wielkiej mierze do tworzenia się państwowości polskiej, jeżeli będzie odpowiednio uświadomiony. Idea Wyspiańskiego nie odrazu znalazła uznanie wśród wyższych warstw społeczeństwa, jednak z biegiem czasu okazało się, że była ona bardzo dobrą i stanowi olbrzymi postęp w pracy nad tworzeniem państwa polskiego. Wyspiański jako społecznik wybił się wysoko ponad ówczesne społeczeństwo i dał dowody bezinteresownej pracy dla dobra ojczyzny, wtenczas jeszcze skutej kajdanami. Dzisiaj takim typem społecznym, bezinteresownym jest Marszałek Piłsudski, który powinien być wzorem dla każdego Polaka, jak należy pojmować pracę dla Ojczyzny. Wkońcu mówca apeluje do wszystkich, aby starali się o czystość uczuć i myśli patrjotycznych i starali się wszelkiemi siłami oddać jak najwięcej pracy dla dobra Polski. Prelegenta nagrodzono hucznemi oklaskami. Następnie odczytał prezes komunikat powiatowego sekretarjatu BBWR. w sprawie wzięcia udziału w kongresie BB, odbyć się mającego w Toruniu w dniu 11 grudnia oraz zachęcił do wzięcia licznego udziału, celem zamanifestowania swych uczuć narodowych. W wolnych głosach poruszono sprawę wstępowania do koła BBWR. Obecni domagają się, aby koło usunęło ludzi niewłaściwych, którzy przynoszą tylko szkodę kołu, narażając jego opinję. Należy czemprędzej usunąć zdrajców i szpiegów, a napewno koło zyska o wiele więcej członków. Prezes przyrzekł rozpatrzeć sprawę, oraz przeprowadzić dochodzenia celem stwierdzenia prawdziwości zarzutów, skierowanych przeciwko tej osobie. Po omówieniu jeszcze kilku spraw organizacyjnych zakończył prezes zebranie, poczem wszyscy odśpiewali jedną zwrotkę „Roty".

RUCH TOWARZYSTW

— **Baczność Rzemieślnicy!** W środę dnia **7-go grudnia** br o godz. **6-tej** wiecz. odbędzie się w tut. Starostwie na sali Sejmiku Powiatowego zebranie wszystkich zarządów Cechów i ich zastępców

Ponieważ obradować się będzie nad bardzo ważnemi sprawami, przeto uprasza się o przybycie wszystkich członków Zarządu i ich zastępców poszczególnych Cechów. Zarząd.

Drukiem i nakładem: Zakłady Graficzne Bolesława Szczuki — Redaktor odpowiedzialny: Alfons Szczuka — Wąbrzeźno, ul. Mickiewicza nr. 1.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 9 grudnia br. o godz. 3 po poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę u p. **Br. Mnichowskiego w Nielubiu:** 2066/32

1 kanapę pluszową i 1 pianino.

Główczewski, komornik sąd. w Wąbrzeźnie

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek, dnia 9. 12. 32. o godz. 11-tej sprzedawać będę w drodze egzekucji **w Nowymdworze u p. Gustawa Giesbrechta** najwięcej dającemu za gotówkę: 1345/32

kanapę, bufet, maszynę do szycia, sieczkarnię i buracznik.

Rogowski, kom. sąd. w Kowalewie.

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

Dnia 12 grudnia br. o godz. 11-tej sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę w **Józefacie:**

1 powóz kryty bez 2 kół, 1 sanki wyjazdowe, 4 beczki żelazne do spirytusu i 1 bufet. 10/685a

Zbiórka reflektantów przed majątkiem.

(—) Litwin, kom. sąd. w Golubiu.

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

Dnia 12 grudnia br. o godz. 12-tej sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę u p. **Józefa i Łucji Chełchowskich w Kołacie:** 1095/32

1 żniwiarkę i około 4 fury seradeli.

(—) Litwin, kom. sąd. w Golubiu.